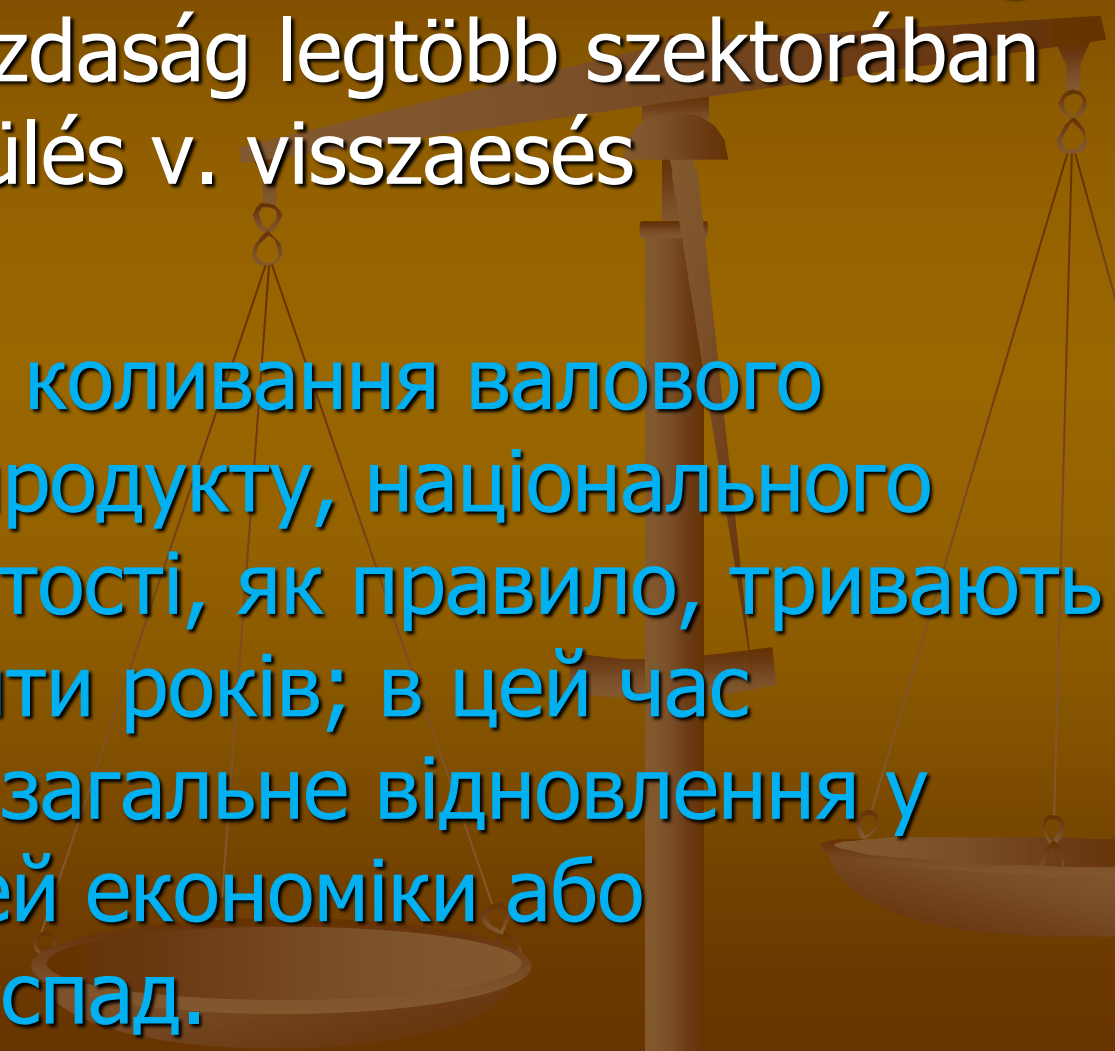

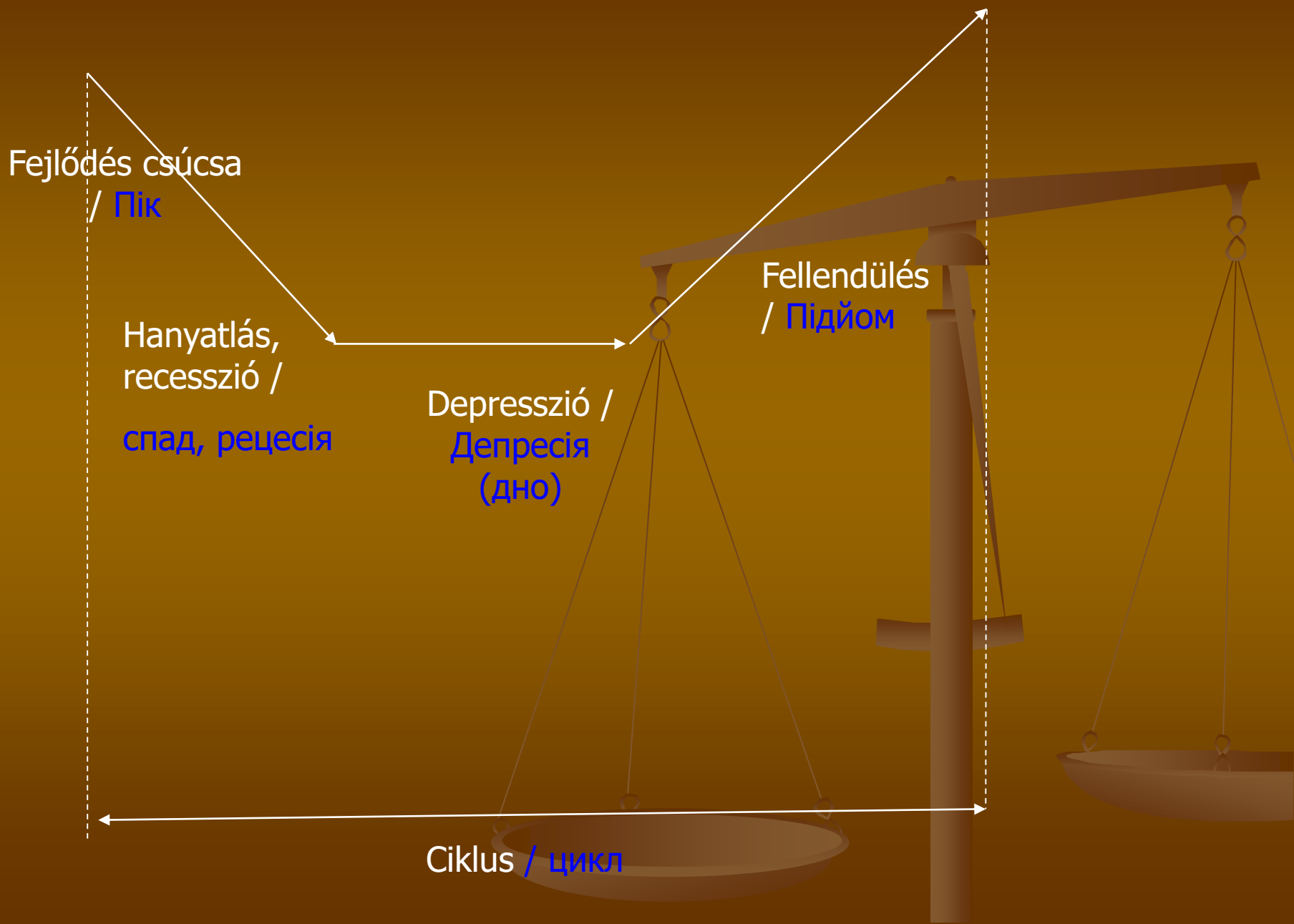

Konjunktúraciklusok

Циклічні коливання

(ділові цикли)

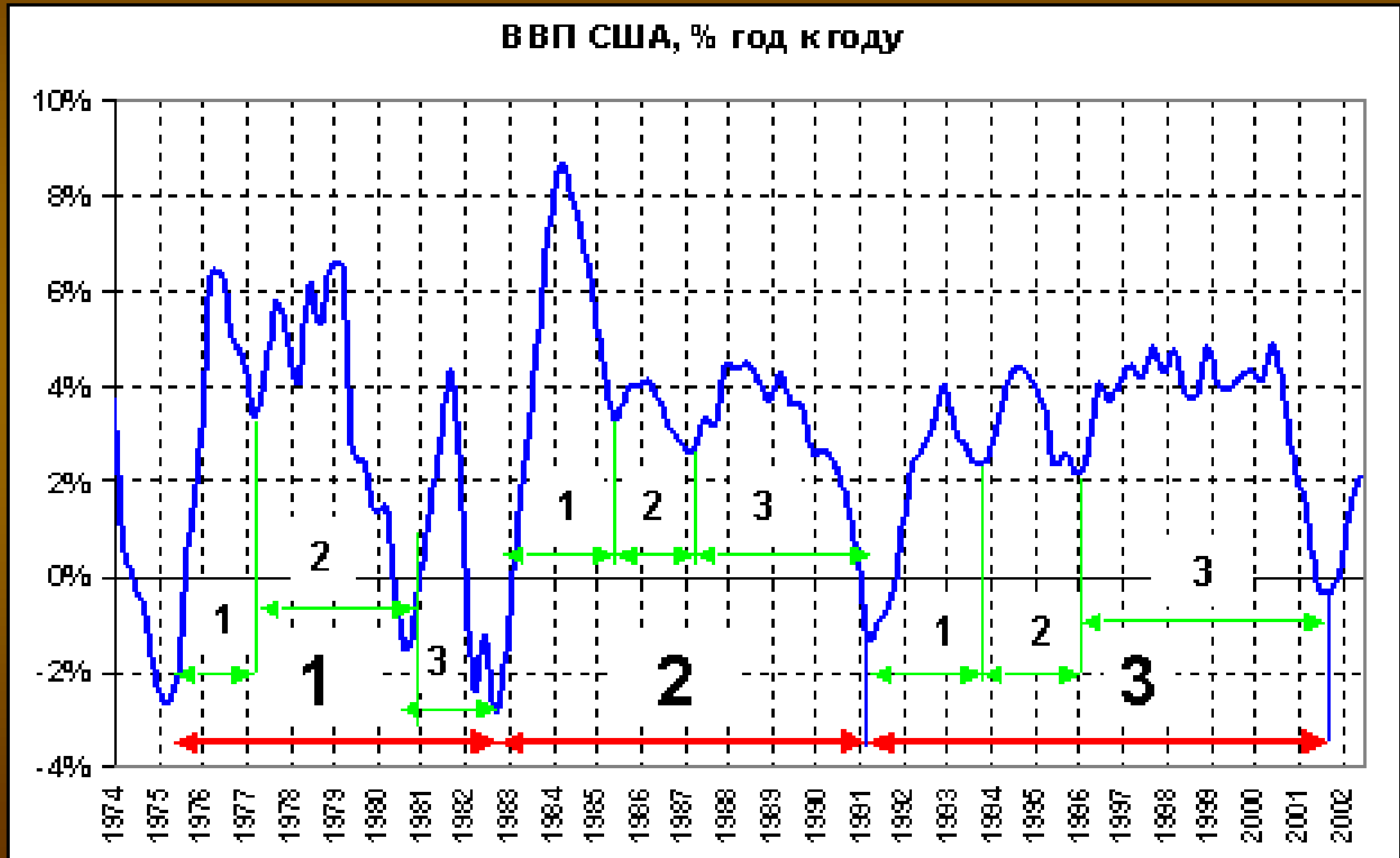
-
- ***Konjunktúraciklus:*** a nemzeti össztermék, nemzeti jövedelem és foglalkoztatás kilengése, amely rendszerint kettőtől tíz évig tart; ezalatt a gazdaság legtöbb szektorában általános fellendülés v. visszaesés tapasztalható.
 - **Діловий цикл:** коливання валового національного продукту, національного доходу та зайнятості, як правило, тривають від двох до десяти років; в цей час спостерігається загальне відновлення у більшості галузей економіки або спостерігається спад.

Ciklikusság / Циклічність

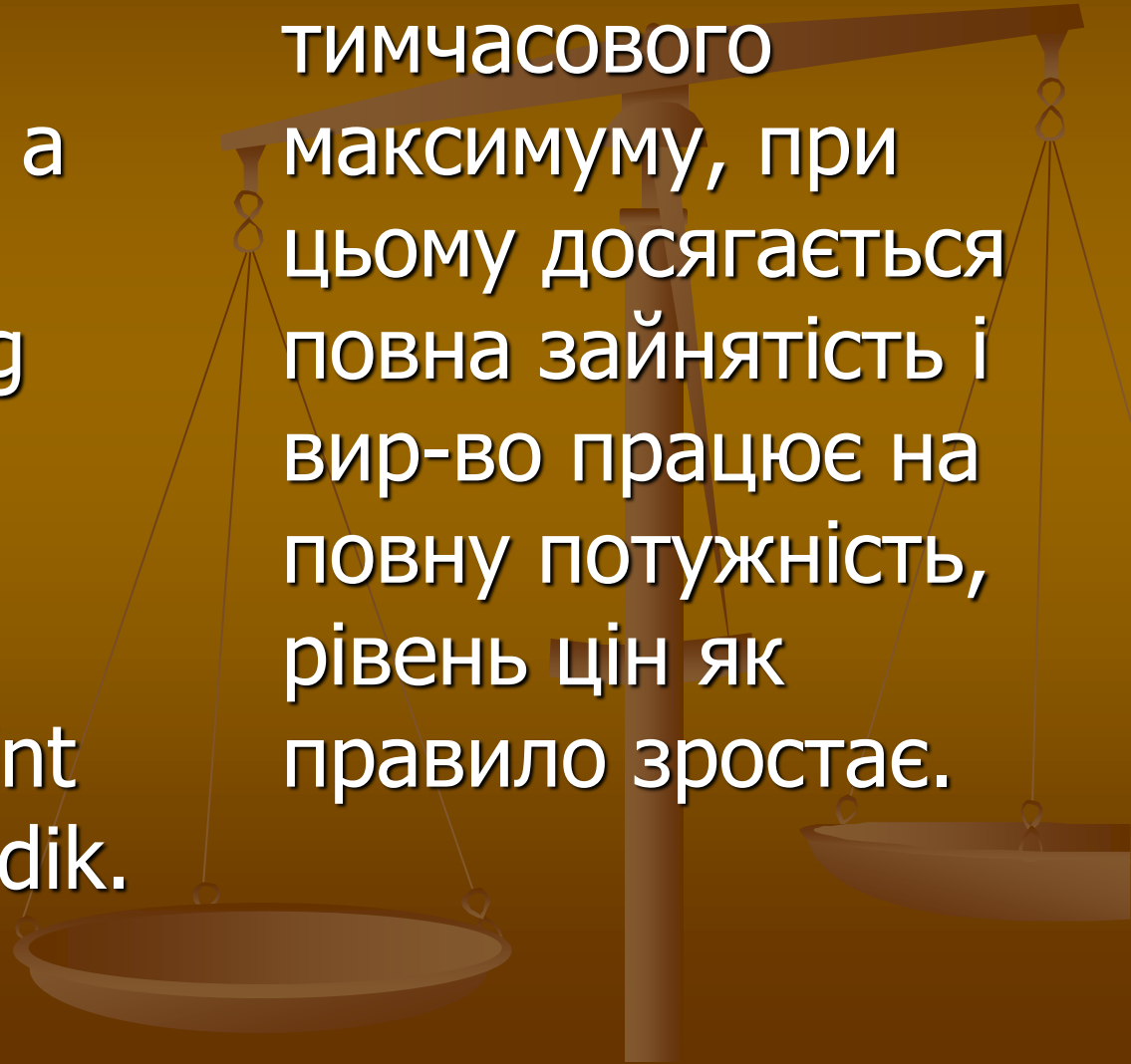

Az USA GDP növekedésének változása / Динаміка росту ВВП США

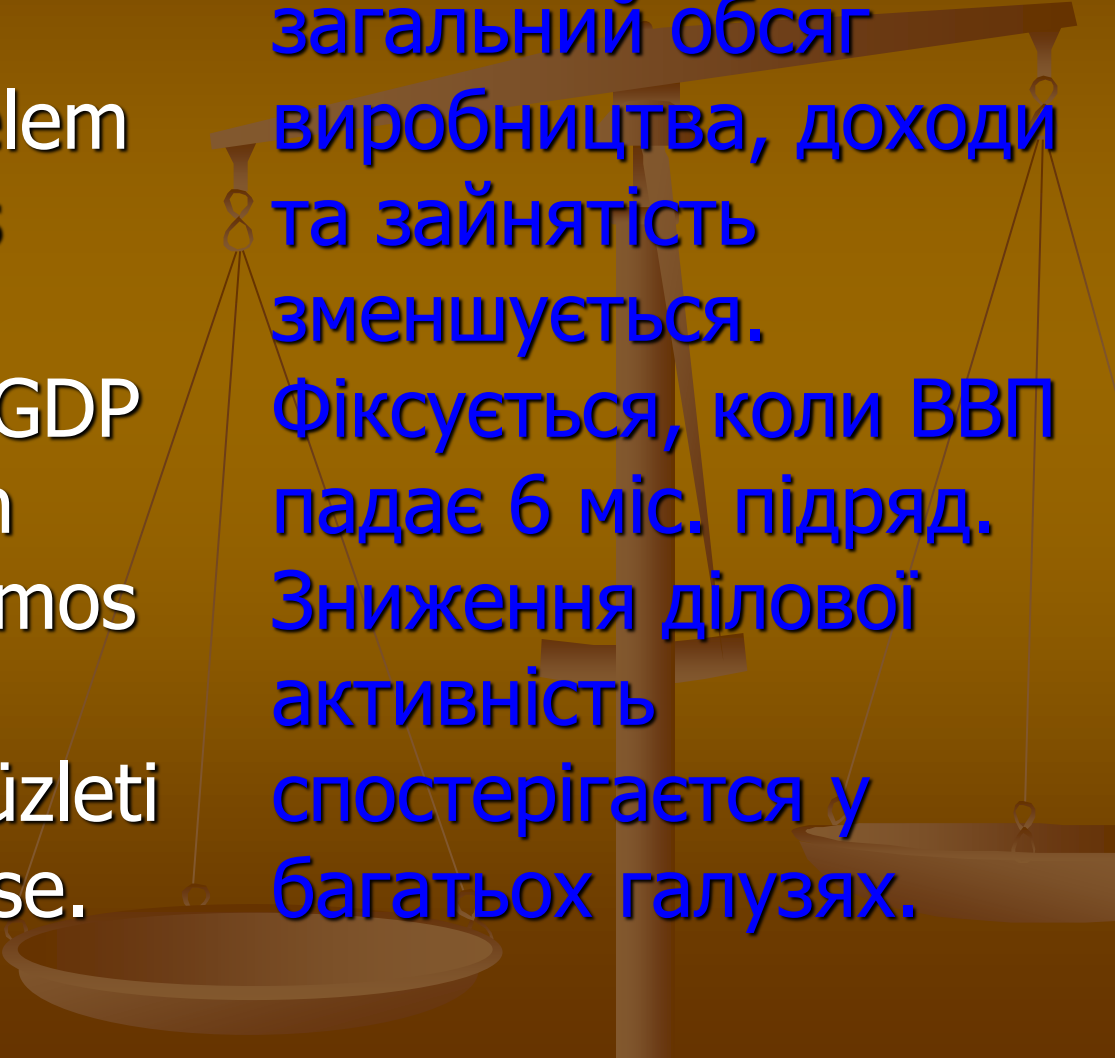

A ciklus fázisai / Фази циклу

- **Csúcs** - az üzleti tevékenység eléri az ideiglenes maximumot, míg a teljes foglalkoztatottság elérhető és a termelés teljes kapacitással dolgozik, az árszint általában emelkedik.
- **Pík** – ділова активність досягає тимчасового максимуму, при цьому досягається повна зайнятість і вир-во працює на повну потужність, рівень цін як правило зростає.

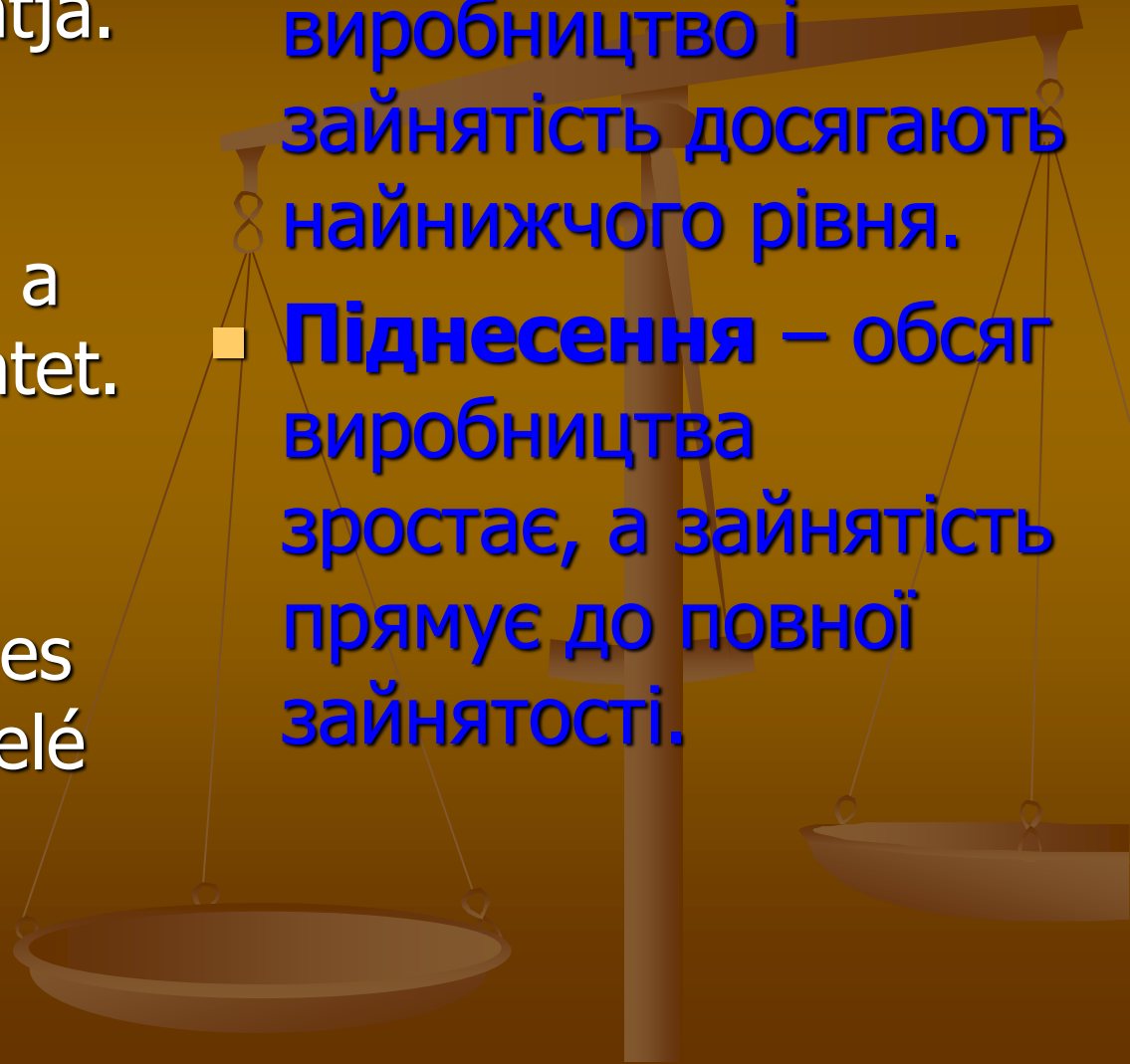

A ciklus fázisai / Фази циклу

- **Recesszió** - a csúcson következik be, amikor a teljes termelés, a jövedelem és a foglalkoztatás csökken. Akkor következik be, ha GDP 6 hónapra csökken folyamatosan. Számos iparágban megfigyelhető az üzleti aktivitás csökkenése.
 - **Спад** – настає за піком, коли загальний обсяг виробництва, доходи та зайнятість зменшується. Фіксується, коли ВВП падає 6 міс. підряд. Зниження ділової активності спостерігається у багатьох галузях.
-

A ciklus fázisai / Фази циклу

- **Depresszió** (mélypont) – a hanyatlás legalacsonyabb pontja. Ebben a pontban a termelés és a foglalkoztatás éri el a legalacsonyabb szintet.
- **Felemelkedés** - a termelés nő, és a foglalkoztatás a teljes foglalkoztatottság felé irányul.
- **Дно** – найнижча точка спаду. В ній виробництво і зайнятість досягають найнижчого рівня.
- **Піднесення** – обсяг виробництва зростає, а зайнятість прямує до повної зайнятості.

Ingadozás tulajdonságai: /

Особливості коливання:

1. időbeli kiterjedés (időtartam) / Часовий вимір
2. kilengés mértéke (amplitúdó) / амплітуда

■ Csoportosítás: / Групування:

- Főbb területek alapján (üzleti élet, pénzügyi, agrárgazdaság, beruházási javak, általános) / за основними напрямками (ділова активність бізнесу, фінансовий, агропромисловий, інвестиції, загальний)
- Időtartam szerint: / за часовою протяжністю
 - Szezonális ingadozások (<1 év pénzügyek területén) / Сезонні (фінанси)
 - Klasszikus konjunktúraciklus: néhány év (általános) / класичні цикли
 - Kuznets-ciklus: 10-20 év (tartós beruházási javak területén, pl. építőipar, hajógyártás) / Цикли Кузнеця: 10-20 років (довгострокові інвестиції)
 - Kondratieff-ciklus: 40-60 év (nemzetgazdaság összteljesítménye) / Цикл Кондратева: 40-60 років (результати національної економіки)
 - Superhosszú ciklusok: 100 év < / Супердовгі періоди: 100 років.

Kondratieff-ciklus / Цикл Кондратева

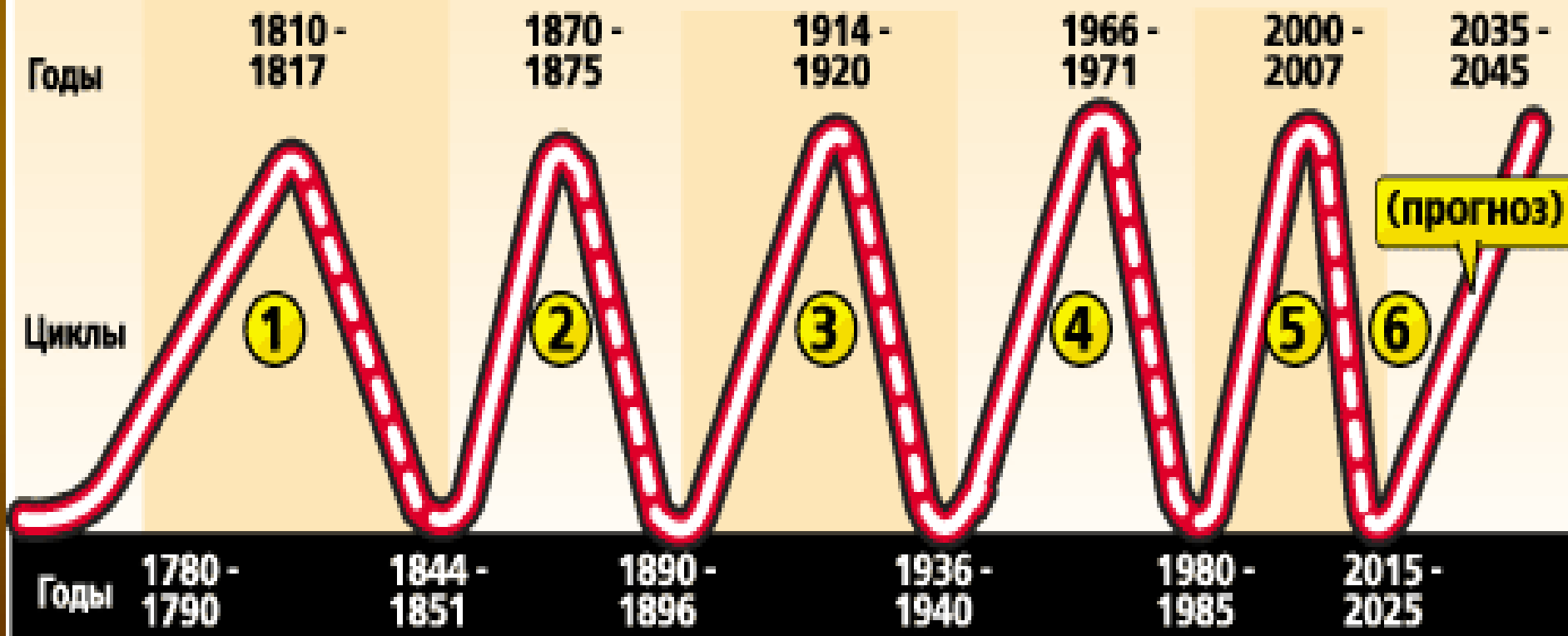
Кондратьевские циклы

 Повышательная волна

 Понижательная волна

Со второй половины XX века по мере интенсификации научно-технического прогресса циклы уплотняются и сжимаются в среднем до 40 лет против 50 - 55 лет в XIX веке.

Kondratieff-ciklus / Цикл Кондратева

Датировки кондратьевских волн

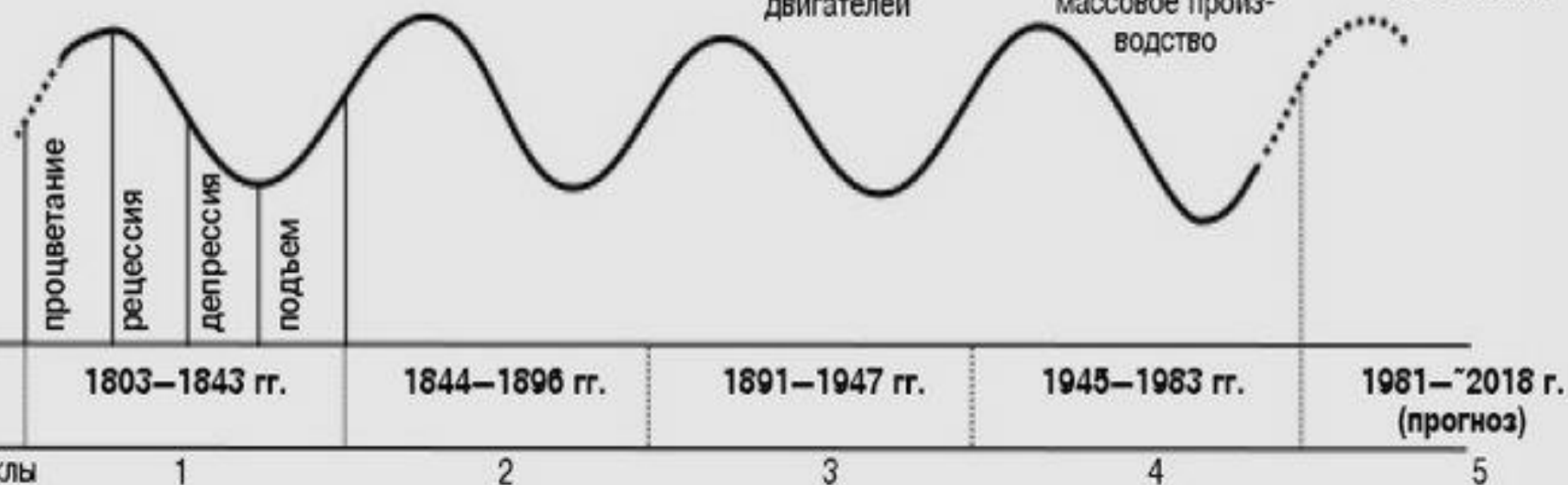
1-й цикл —
текстильные фабрики,
промышленное
использование
каменного угля

2-й цикл —
угледобыча и черная
металлургия,
железнодорожное
строительство,
паровой двигатель

3-й цикл —
тяжелое машинострое-
ние, электроэнергети-
ка, неорганическая хи-
мия, производство ста-
ли и электрических
двигателей

4-й цикл —
производство автомо-
билей и других машин,
химической промыш-
ленности, нефтепере-
работки и двигателей
внутреннего сгорания,
массовое произ-
водство

5-й цикл —
развитие элек-
троники, робото-
техники, вычис-
лительной, ла-
зерной и теле-
коммуникацион-
ной техники

6-й цикл — возможно, NBIC-конвергенция (конвергенция нано-, био-, информационных и когнитивных технологий). После 2030—2050-х гг. возможно наступление технологической сингулярности (гипотетический взрывоподобный рост скорости научно-технического прогресса, предположительно следующий из создания искусственного интеллекта и самовоспроизводящихся машин). Таким образом, циклы Кондратьева скорее всего оборвутся ближе к 2030 году.

Konjunktúraciklusok okai /

Причини кон'юнктурних циклів

- **Belső tényezők** (gazdaság belső öngerjesztő mechanizmusai) / **Фактори внутрішні (внутрішньої активізації)**
 - Kereslet keltette ciklusok (AD lefelé v. felfelé történő elmozdulása) / Цикли, спричинені попитом (зміщення кривої AD вгору чи вниз)
 - Pénz és hitelállomány változása (pénzkínálat növelése csökkenti a kamatlábakat, javítja a hitelfelvételeket, s így a beruházási tevékenységet) – Monetáris elmélet (Milton Friedman) / Зміна обсягу грошей та кредитів (зростання маси грошей призводить до зниження % ставки, збільшує кредитування і т.ч. інвестування) – Монетаризм (М.Фрідмен).
 - Beruházások hatása (megtöbbszörözi a gazdaság teljesítményét) – Multiplikátor-akcelerator modell (P. Samuelson) / Вплив інвестицій (примножує результативність економіки) – Модель мультиплікатора (П.Самуельсон)
 - Az aggregált kínálat hatása (vagy cikklushatást vált ki, vagy innovációs hullám hatása) – Konjunktúraciklusok reálmélete (J. Schumpeter) / Вплив сукупної пропозиції (або викликає циклічний вплив, або інноваційний) – Теорія кон'юнктурних циклів (І.Шумпетер).
 - Politika (választások) hatása - Politikai elméletek (W. Nordhaus, E. Tufte) / Вплив політики (виборів) – Політичні теорії (В.Нордхейс, Е.Тюфт)
 - A bérek merevsége / Негнучкість заробітних плат
- **Külső tényezők: / Зовнішні фактори:**
 - háborúk, forradalmak, választások, olajárak, népességmozgás, tudományos áttörések, innovációk / війни, революції, вибори, ціни на нафту, демографічні зміни, науковий прогрес, інновації.

A ciklusok hatásai / Вплив циклів

- Másképp hatnak a különböző ágazatokra: zálogházak, építőipar, nehézipar.
- A vásárlások időbeli eltolódása.
- A monopóliumok befolyása.
- Вони по-різному впливають на різні сектори економіки: ломбарди, будівництво, важка промисловість.
- Можливість відтермінування покупок у часі.
- Вплив монополій.

